

ע"פ 240/16 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוורים פליליים

ע"פ 240/16
ע"פ 2510/16

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט צ' זולברטל
כבוד השופט ד' ברק-ארן

לפניכם

המערכת: מדינת ישראל

T23

המשיב בע"פ 240/16:

המשיבים בע"פ 2510/16:

ערעורים על פסק דין של בית המשפט המחוזי לנור
ירוחלים מיום 6.9.2015 בת"פ 15634-07-14

בשם המערערת: עוזי הילה גורני

רשות החשין רע"פ 240/16: עוז רחל דניאל

1 tiny

בשם מושב 1 בע"פ 2510/16 עו"ד גבריאל טרונישוי

בשם מושב 2 בע"פ 2510/16 עו"ד שאול עזרא

בשם שירות המבחן לנוער: גב' טלי סמואל

פסק דין

השופט נ' הנדל:

מוני בפנינו ערעור המדינה על פסק דין של בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ 14-07-15634, כב' השופט מ' דרורי), אשרקבע כי המשיבים ביצעו את העבירות המיחסות להם בכתב האישום - "ידי" אבנים על הרכב פלסטיני וסיכון חי אנשיים מחדן בתביב תחבורת לפי סעיף 2(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) - אך נמנעו מהרשעתם. בית המשפט לנוער חייב את המשיבים 1-2 (המשיבים בע"פ 2510/16, הם הנאים 2-1 בכתב האישום) בביצוע 100 שעות של"צ, בהתאם להמלצת שירות המבחן, ובתשלום קנס כספי והתחייבות כספית לאי-ביצוע העבירה במשך שנה. על משיב 3 (המשיב בע"פ 240/16, הוא נאשם 3 בכתב האישום) הוטלו 100 שעות של"צ, לפי המלצת שירות המבחן, התחייבות כספית לאי-ביצוע העבירה במשך שנה וצו מב奸 למשך שנה. ערעור המדינה נסוב על קולת העונש ועל אי הרשעתם של המשיבים.

1. המשיבים הודיעו במסגרת הסדר טיעון בעבודות כתב אישום מתוקן. על פי עובדות אלה, ביום 6.7.2014 התקיימה הפגנה בעיר מעלה אדומים אשר במהלך הצעיר מילויו של משיב 3 למשיבים 1-2 לידות אבנים על רכבים פלסטינים, השלשה, שהיו באותה עת בני 15 [ילדי התאריכים 1.1.1999; 10.8.1999; 22.5.1999, בהתאם לכתב האישום], פנו לרחוב המשקיף על כביש ראשי והמתינו כי יחלוף הרכב בעלلوحית זהה של הרכב פלסטיני. או אז, הם ידו מספר אבנים לעבר הכביש. המעשה לא גרם כל נזק בנפש או ברכוש, ומיד בסמוך לו נתפסו השלושה על ידי שוטרים שהיו במקום. המשיבים הואשנו בעבירה של סיכון חי אנשיים מחדן בתביב תחבורת - עבירה לפי סעיף 2(3) לחוק העונשין (האירוע התרחש טרם תיקון חוק העונשין וכניסתו לתוכף של סעיף 2(3)). בית המשפט לנוער קיבל תסجيل מפורט מטעם שירות המבחן לנוער על שלוחת המשיבים, ואימץ את המלצת שירות המבחן שלא להרשיע אותם בעבירה ולהטיל עליהם של"צ על-פי סעיף 71(ב) לחוק העונשין.

המדינה סבורה כי חרף גלים של המשיבים בעת ביצוע המעשה, העבירה אותה הם ביצעו - בהתחשב בשכיחותה

ובהיקפה של התופעה בתקופה الأخيرة - אינה מתאימה לתוצאה של אי-הרשעה. עוד טוענת המדינה כי העונש שהטיל בית המשפט על המשיבים אינו הולם את חומרת העבירה ואין ממלא את תכלית הרטעה בענישה, ועל כן יש להחמיר בעונש. ברם, במסגרת הטיעון בעל פה שנערך בפניו הבהיר באות כוח המדינה כי הדגש בערעור הוא על אי-הרשעת המשיבים. מנגד, המשיבים סבורים כי בית המשפט קמא איזן נכונה בין האינטרס הציבורי להרטעה לבין טובת הקטינום וישום העיקריון המנחה שקבע החוק בסעיף 1א לחוק הנוגע (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן: חוק הנוגע): "מתן משקל ראוי לשיקולים של שיקומו, הטיפול בו, שילובו בחברה ותקנת השבים".

2. עניין לנו כאן בהסדר "חווי של אי-הרשעה, שהוראותו, במישור הכללי, מצויה בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין. כך לשון הסעיף:

"71א. (ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשיי הוא לחת צו שירות גם שלא הרשעה, בנוסף ל מבחן או בלבדיו, ומשועה כן יהיה דין של צו השירות, לעניין סעיף 9 לפיקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, דין צו מבחן."

מושכלות יסוד כי הוראה זו חריגה היא. דרך המלך ביחס לבגירים היא כי מקום בו הכריע בית המשפט כי הנאשם ביצע את מעשה העבירה עליו להרשוינו. זהה התוצאה הטבעית של המסקנה לפיה הנאשם ביצע את העבירה. כך לשון סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], תשמ"ב-1982: "בתום בירור האשמה יחליט בית המשפט בהחלטה מנומקת בכתב (להלן - הכרעת הדין) על זיכוי הנאשם או, אם מצא אותו אשם, על הרשותו". הדברים נשנו גם בפסקת בית משפט זה: "כללים של דברים: אי-הרשעה הוא הסדר המחייב מטעמו מקור סמכות מפורש, שהרי זה חריג לנורמה של דרך המלך, אשר היא הרשעה למי שביצע עבירה" (רע"פ 11/8487 חברת נמלי ישראל נ' מדינת ישראל, פסקה ל"ח לפסק דין של המשנה לנשיאה א' רובינשטיין (23.10.2012)). שונים פניו הדברים בבית המשפט לנוגע. במסגרת זו, קביעת האשמה מהויה שלב עצמאי, ואילו השאלה האם להרשייע אם לאו דורשת הכרעה נוספת כענין שבסדר הדין. זהה מצוות החוק בסעיפים 21-24 לחוק הנוגע, המורים על שלושה שלבים בהכרעת הדין בענינו של קיטין: קבעה האם הקיטין ביצע את העבירה (סעיף 21); קבלת תסוקיר שירות מבבחן (סעיף 22); והכרעה בנוגע להרשעה או אי-הרשעה (סעיף 24).

במספר הזדמנויות עמד בית המשפט על החרים המצדיקים אי-הרשעה. עניין כתוב עסוק בעבירות השודד של מפקח מס, אשר הרשעתו במעשה חיבבה את העברתו מהתפקיד והובילה לפגיעה קשה בפרנסתו. השופט ד' דורנר נדרשה לסוגית אי-הרשעה:

"תכליתו של סעיף 71א לחוק, כפי שהוא משתקפת גם מן ההיסטוריה החוקיתית שלו, דומה לפחות לתכלית סעיף 1 לפיקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשותה. מטרת שני אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם,_CIDOU, שיקומו של הנאשם - הגם שהוא מהויה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה.

אכן, ענישתו של הנאשם היא אינדיידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל הנאשם ונאים ונאים ואין קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה,

הចורך בהרעתת הרבים, ובנסיבות שקרובנן אינו הפרט אלא הציבור כלו אף הוקעת מעשי העבירה - במצוות מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורם העולמים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית אפילו בהצטבר שני גורמים: ראשית, על הרשעה לפגוע פגעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר יותר בנסיבות המקרה המסויים על הרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, פסקה 7 (1997). לעיל ולהלן: עניין כתב).

הכל שנקבע בעניין כתב הוא כי החרג של אי-הרשעה שמור לקרים בהם מתקיימים שני תנאים מצטברים: פגעה חמורה בסיכון השיקום של הנאשם וסוג עבירה המאפשר אי-הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה הרחבים. כאמור, כי בבוא בית המשפט לשקל אפשרות של אי-הרשעה, עליו לשקל לא רק את עניינו של הנאשם גם להשיא מבטו למעגל החברתי הרחב ולבחון את האינטרס הציבורי. בעניין זה עמד השופט שי' לוין על כך שהרשעה שהנתמם נמצאת באשמה, הCPF נוטה להרשעה ויש לתת משקל רב לאינטרס הציבורי המושג בתכליות המשפט הפלילי: "הכל הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, וכי שטוען את ההפרך שומה עליו לשכנע את בית-המשפט שישיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיידואלי על השיקולים שבאינטרס הציבורי" (עניין כתב, פס' 1 לפסק דין).

בקשר זה יש לhir, כי נקודת האיזון משתנה עת עסוקין בקטינים, לנוכח המשקל שונית לשיקולי השיקום של הקטין הן על ידי המחוקק והן על ידי בתי המשפט. עמדה על הדברים הנשיאה ד' בינייש:

"הלכה פסוכה היא כי לגבי קטין, ינתן משקל-יתר לנסיבותו האישיות, ובهن גילו של הנאשם, הנזק הצפוי לו בגין הרשעה, אופשות הטיפול בו וסיכון שיקומו. נסיבותו האינדיידואלית של הקטין יקבלו משנה תוקף במסגרת הפעלת שיקול-הදעת בשאלת הרשעתו וכן האינטרס של הפרט שהוא גם האינטרס של הכלל, לסייע לקטין לחזור לתפקוד נורטטיבי בחברה בעודו בתחלת דרכו בחיים. בהתאם לכך, כאשר מדובר בקטין, הרי '... ככל - הנכונות לסתות מחובות מיצוי הדין ולהימנע הדגשת עניינו של הפרט תהא נדירה פחות' מאשר ביחס לנאשם בגיר" (ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 לפסק דיןה של הנשיאה ד' בינייש (20.4.2004)).

אולם גם במקרה של קטינים, הדגש בית המשפט כי שיקולי השיקום הם רק צד אחד בנוסחת האיזון, וכי לא בכל מקרה של קטין ניתן עדיפות לאי-הרשעה. קר נוסח העניין על ידי השופטת א' פרוקצ'יה:

"לGBTI ינתן משקל-יתר לנסיבות האינדיידואליות של הנאשם, לגילו, לסיכון שיקומו, לנסיבות העבירה מבחינתו, וככלל - הנכונות לסתות מחובות מיצוי הדין ולהימנע מהרשעה תוך הדגשת עניינו של הפרט תהא נדירה פחות. עם זאת גם כאן נגד שיקולי הפרט יועמד השיקול הציבורי, ובכלל זה ישקלו חומרתה של העבירה שנעבירה על נסיבותיה המיעילות וצורך ההרעתה וההגנה על הציבור, ובקרים מתאימים עשוי אינטרס הציבור, המבקש למצות את הדין, לגבור גם כאשר מדובר בקטין" (ע"פ

לאמור, אף במקרה של קטינים, לצד חינה של שיקולי השיקום, שומה על בית המשפט לחת את הדעת על הערכיהם החברתיים שעשויים להיגע במקרה של אי-הרשעה.

3. ברגע לשיקולי השיקום של המשיבים הקטנים, מוכן אני לקבל את טענת ההגנה ושירות המבחן, כי יש להעדיף בעניינם אי-הרשעה. זאת על אף שלדעתי אין להקל ראש גם ברכיב החינוכי של המשפט הפלילי המכון לא רק כלפי החברה אלא גם ובמיוחד כלפי הנאים. מלומדים רבים - וביתר שאת בתקופה האחרונה - רואים בענישה לא רק גמול או הרתעה, אלא אף את דרכה של החברה לדבר עם הנאשם ולמדם לבחין בין טוב ורע ובין אסור ומותר (ראה Antony Duff *Penal Communications: Recent Work in the Philosophy of Punishment* 20; Crime and Justice 1 (1996); Jean Hampton *An Expressive Theory of Retribution, in Retributivism and Its Critics* 1 (and Wesley Cragg, ed. 1990)). ניתן לסביר כי לשיקולים אלה, או למצער לחלקם, משקל מיוחד מיוחד בעניינם של קטינים הנמצאים בשלב ההתבגרות, הלמידה ויצוב האישיות. על פי קו זה - הרשעה לא באה רק לתיג את הנאשם, אלא בראש ובראשוונה לגרום לו להפניהם את משמעות מעשיו ולשוב בדרך הישר. עם זאת, לא יהיה נכון את הנאשם, להטעם מהיבטים המעשיים של הרשעה ואי הרשעה. החברה המצוייה ברובה מחוץ להיכלי בית המשפט, בבואה לבוחן קבלת אדם למסגרת זו או אחרת - למשל במצבו או במצבתו הרשעות קודמות. ודוק: הרשעות קודמות ולא קביעות אשמה רב מדי, למשמעותו של המועמד לשאלת האם יש באמתחתו הרשעות קודמות. הסתייגות היא כי בנסיבות מסוימות, והכוונה, למשל, לשירות צבא, חשוב לבחון את הנאשם מכלול על פי נסיבותיו ולא רק את הנסיבות. יש בכך להחמיר או להקל עם העבריין הקטין - הכל על פי נסיבות העבריה. אגב, על פי עדויות שנשמעו בבית משפט זה, כך נהוג צה"ל בשנים האחרונות. למסקנה ובנסיבות הקיימת, מוכן אני לקבל כי טובותם של המשיבים במקרה זה אינה אי-הרשעה. לתמיכה בתוצאה של אי הרשעה ניתן להוסיף את גilm הצער של המשיבים, ואת העובדה שלא נגרם נזק לרכוש או לגוף כתוצאה מעשייהם. ברם בכך לא תמה מלאכת האיזון. נפנה עתה לשלב השני במשווה - מעשה העבריה והאינטראס הציבורי.

4. פעם אחר פעם, עמד בית משפט זה על פוטנציאל הנזק וסיכון חי האדם שקיים בידיו אבני. למשל:

"ابן הפגיעה בראשו של אדם עלולה להוורגו נפש או להופכו נכה לכל חייו, וחיללה לנו כי נתעלם מסיכון זה. גם גילו הצער של המשיב אין די בו, שהרי כפי שנאמר במקום אחר, "ابן אשר ידה אותה נער בן 15 פגיעה רעה לא พฤษภาคม אשר ידה אותה איש מבוגר" (השופט מ' חשיין בש"פ 7171/00 מדינת ישראל נ' מוחמד חאמד, פ"ד נד(4) 729, 732 (2000)).

ונדייש, זריקתaben על הרכב נושא עלולה לפגוע קשות ביושבים בו, יהיה זה הנג הרכיב או קטין ועלול היושבים מאחור. אין בכך חידוש. ואל תשיבני כי הקטן הנורמטיבי בדרך כלל אינו מודע לכוכחה ההרטני של האבן וכי הוא מניה כי מעשיו רק מפריעים ואין בהם כדי לפגוע באופן ממשי. הרי זה אחד מתקידי של בית המשפט - לקדם סדר במרחב הציבורי, לצפות את הנזק שעלול להיגרם לעוברי אורח ולנקוט צעדים כדי למנוע אותו.

חומרתה של העבירה הנדונה, איננה געוצה רק בסיכון הרוב ובפוטנציאל הנזק הגלויים בה, אלא גם במאפייניה הנוספים. אין מדובר על קטטה אלימה המכוננת כלפי אדם ספציפי, אלא על פגעה בקבוצת אנשים רק בשל מוצאם ודתם. זהו מעשה הפוגע בסיסים החיים המשותפים ובהכרה בזכותו של כל אדם באשר הוא לחיות את חייו בכבוד ומבליל להיות יעד לאלים רך בשל השתיכותו הקבוצתית. השלחת ابن בצורה עיורת לעבר רכב פלסטיני, למשל, מטרשת את פניו של الآخر, רק בשל היומו אחר.

5. מופעת יידי אבנים אינה חדשה במדינת ישראל, אך זו פשטה לאחרונה, והיקפה הולכים ומתחרבים לכיוונים שונים. עקב כך, החליט המחוקק להוסיף עבירה מיוחדת לחוק העונשין העוסקת באופן מוקד בתופעה זו, לרבות הוספת ממדים מחמורים בענישה לגביה. תיקון חוק העונשין - בנגע לעבירות יידי האבנים - נעשה בשתי פעימות ובשני מישורים: ראשית, בשנת 2015 (התיקון נכנס לתוקפו ביולי 2015, כאשר חודשים לאחר הגשת כתב האישום בעניהם של המשבים) הוספה לחוק העונשין נורמה מיוחדת לגבי אבנים:

"332א. (א) המידה או יורה ابن או חפץ אחר לעבר כל תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנושא בכל תחבורה או את מי שנמצא בקרבת כל תחבורה, או שיש בו כדי לפגוע בכל תחבורה בנסיבות שיש בהן כדי לעורר פחד או בהלה, דין - מאסר עשר שנים.

(ב) המידה או יורה ابن או חפץ אחר לעבר כל תחבורהBNסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנושא בכל תחבורה או את מי שנמצא בקרבת כל תחבורה, במטרה לפגוע בנושא או למי שנמצא בקרבה כאמור, דין - מאסר עשרים שנים".

המחוקק הסביר כי הרקע לתיקון זה נובע הן מה הצורך בהפחחת היסודות הנפשיים הנדרש להרשעה במקרה זה, והן כדי להתחאים את העונשין הקבועים בחוק למאפיינים של יידי האבנים:

"שימוש בסעיף 3(3) לחוק במקרים של יידי אבנים לעבר כל תחבורהBNסיעה מעורר שתי בעיות עיקריות, האחת - היסוד הנפשי של כוונה הנדרש לעבירה, והשנייה - העונש המרבי הקבוע בצדה - עשרים שנות מאסר. היסוד הנפשי המוחך של כוונה לפגוע בנטייב תחבורה או בכל תחבורה או לסכן את בטיחותם, הנדרש בעבירה בנסיבות היום, אינו נותן מענה למקרים של יידי אבנים ללא אותה כוונה מיוחדת, כך לדוגמה כאשר יידי האבנים נעשה במסגרת התפרעות כללית בהכרח מתקיים אצל כל אחד מהמתפרעים היסוד הנפשי הנדרש. העונש המרבי בצד העבירה - עשרים שנות מאסר - אינו הולם מקרים שבהם יש ביידי האבנים כדי לגרום נזק לרכוש או לסכן את בטיחותו של אדם, אך זאת בלי יסוד נפשי חמורי של כוונה מצד מבצע העבירה" (דברי הסבר להצעת חוק העונשין תיקון התשע"ה-2014, ה"ח הממשלה 897).

המשמעות בו הביע המחוקק את עמדתו בנוגע לסוגיית יידי האבנים הוא תיקון 120 לחוק העונשין, שהתקבל בכנסת בחודש נובמבר 2015, בו הוראה המחוקק על ענישת מינימום סטטוטורית במקרים של יידי אבנים:

"332א. (ג) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), לא יפחח עונשו מחמישית העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החלטת בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשםו, להקל בעונשו; עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כלו על-תנאי".

גם כאן הסביר המחוקק כי הצורך בתיקון החוק נובע מהיקף התופעה והנדרך בהרטעת הרבים:

"כاعد נוסף למאבק בתופעת "ידי" האבנים, לנוכח התגברותה בעת האחורה עד גריםת שיבוש החים התקינים של תושבי ירושלים וסביבותיה וכן הנוסעים בכבישים מרכזיים בישראל - החלטה הממשלה להציג לקבוע כהוראת שעה עונשי מינימום לאותם מקרים חמורים של "ידי" אבנים, בגובה חמישית מהעונשים המרביים שנקבעו לאותן עבירות. בית המשפט יוכל לסתות מעונש זה רק מטעמים מיוחדים שיירשםו, כפי שגמ קבע בסעיף 35א לחלק הכללי של חוק העונשין" (דברי הסבר להצעת חוק העונשין תיקון התשע"ו-2015, ה"ח הממשלה 958).

תיקונים אלה נכנסו לתוקף רק לאחר הגשת כתב האישום כנגד המשיבים, ומשום כך עליינו לשאול האם וכייד משליכים הם על המקרה שבפנינו. אכן, נורמה שפניה חדשת בחוק העונשין, אינה חלה על עבירות שנעושו טרם כניסה לתוקף. אולם ככל זה נכון בנוגע לתקופה ההיסטורית והמחייב של הנורמה.ברי כי לא ניתן לאכוף נורמה שלא הייתה עלי ספר החוק בשעת ביצוע העבירה. לאvr הדברים במרקם בהם איןנו נדרשים לתחולת החוק, אלא מבקשים אנו אף לאכוף משוב רוחו ומנדף ריחו, במטרה להבין כיצד רואה המחוקק את הערך החברתי המוגן. ברגע דא, החבורה הדמוקרטיבית משמעה את דבריה גם באמצעות נבחריה. זאת במיוחד כאשר לא מדובר בחידוש אלא בתגובה לתופעה חברתית מתurbחת ופגענית ביותר שהיא קיימת גם בעת ביצוע העבירה.

אולם למניעת אי הבנה נאמר, כי אף ללא תיקוני החוקיקה שהזכרו, השארת התוצאה של אי-הרשעה על כנה במקרה זה, עלולה שלא במכoon לשלווח מסר שייגע במאבק נגד תופעה אשר מוחבתו של בית המשפט לתרום למיגורה. כਮובן איני קבע כלל לא יצא מן הכלל. יתכוון מקרים בהם התוצאה קטן בידי אבנים בסיבות דומות לכך שהוא להיות הולמת.vr בשל נסיבות העשרה וvr בשל נסיבות המעשה. יחד עם זאת, מתקשה אני לראות כי זהו המצב במקרה דנן. זאת אלא אם הגישה תהא שנער בין 15 שנים, יהא מצויו אשר יהא, הזורק אבנים על רכב דינו לא-הרשעה. ואולם, מצב דברים זה אינו ניתן ביטוי ראוי לחומרת העבירה. שיקול נוסף שיש להביא בחשבון במקרה זה הוא כי עבירות מעין אלה נעבירות במקרים רבים דווקא על ידי קטינים. בהתאם לכך מתחזק הצורך בהרטעה גם אם הקטן היחיד פועל מתוך שיקולים שעוניים מתחום הפסיכולוגיה החברתית. להשקפת, בית המשפט לנעור חייב להביע את עמדתו בצורה צלולה. מנקודת מבטו של הקטן, עוד יש לזכור, כי הרשעה כגון זו עשויה להתיחס בזמן לא רחוק עקב תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק المرשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981.

6. לכן, דעתך היא כי יש מקום לקבל את ערעור המדינה ולהורות על הרשות המשיבים. באשר לעניין העונש, המדינה שמה דגש ברור בטיעוניה על התוצאה של אי-הרשעה.vr אין מיצוי חומרת העונש על ידי ערכאת הערעור רלוונטי בענייננו, ועם, נראה, אף בפני התביעה בסיבות העניין. בהתאם לכך, איני סבור כי על בית המשפט לערעור

להיות קטגור יותר מהקטגור ולהטיל עונש מאסר בפועל. לנוכח זאת, העונש של המשיבים יהיה אפוא בהתאם להוראות שניתנו על ידי בית המשפט המחויז כדרכי טיפול. יובהר, כי מלכתחילה יתכן והיה מקום להשית עונש מאסר על המשיבים. לכך יש להוסיף, כי דווקא במקום בו בת המשפט מטיילים עונשים כבדים באופן משמעותי על מידם אבנים, הכוללים עוני מאסר בפועל (ראה לדוגמה: ע"פ 16/136 פלוני נ' מדינת ישראל (10.11.2016)), דומה שסיום הפרשה באין פלוני לעיל, אך גם לפי הגישה האינדיבידואלית בענישה, אשר נוגעת אף לעבריים קטנים, חשוב שיהיא קשר רצינאי ומידתי בין המקרים השונים. גם בשל כך אין להשאיר את התוצאה של אי הרשות על כנה.

סוף דבר, אציג לחברו ל快报 את הערעור, במובן זה שהמשיבים יורשו בעבירה שיוחסה להם. ההוראות שניתנו בבית המשפט כאמור מהוות את גזר דיןו של כל אחד מהמעבירים. ונשים במובן מלאו כי אין בכך כדי לסגור את שער התשובה, וככלו תקווה כי הרשות זו תהיה בבחינת דורבן המשיב את האדם לתלם הישר (ע"פ חגיגה ג ע"ב).

שפט

השופט צ' זילברטל:

חברי, השופט נ' הנדל, הגיע למסקנה לפיה ראוי לקבל את ערעור המדינה בחלקו - להורות על הרשות המשיבים אך להימנע מלהחמיר בעונשם. אני מסכים כי לא היה מקום שלא להרשיע את המשיבים בהתחשב, בראש ובראשונה, בחומרת העבירה ובמדיניות הפסיכה, לפיה, בכלל, דין של מי שביצע עבירה של סיכון חי אנשים במידה ובנתיב תחבורה בכך שידה אבנים לעבר כלי רכב נושא, להיות מורשע בדיון, אף אם עסוקין בקטין.

לענין דחית ערעור המדינה ככל שהוא התייחס להחמרת העונשים - לא בעלי היסוס אני מצטרף לעמדת חברי, אך זאת נוכח נסיבות המקירה, כמפורט להלן.

לאחר הרשות המשיבים נדמה כי היה מקום לקבוע בצד הרשות ענישה הולמת שתכלול רכיב של מאסר, וכן באופן שהמאסר ירצча בדרך של ביצוע עבודות שירות. זאת, בהתחשב במידיניות הענישה, אשר הביאה לידי ביטוי אף את המגמה העולה מתיקוני החקיקה בנושא. וכן, בהודעות הערעור עתרה המדינה להחמרת הענישה. אלא שבמהלך הדיון בערעוריהם התקבל הרoshם כי הדגש, מבחינת ערעור המדינה, הוא על שאלת הרשות, ובאת-כוחה של המדינה אף הודתה כי אכן קיימ קושי בכל הנוגע לסוגית ההחמרת הענישה, קושי הנובע מהעובדה שאחד המשיבים כבר סיים לבצע את השירות לרווחת הציבור בו חוביל, משיב אחד ביצע חלק מעונש זה ולגביו המשיב השלישי לא היו בפי המדינה נתונים ברורים. רק בהתחשב בנסיבות אלה, הנbowות, ככל הנראה, מכך שלא התבקש מביעוד מעיך ביצוע, אני מסכים לדחית רاش זה של ערעור המדינה.

לסיכום, אני מסכים לתוצאה אליה הגיע חברי השופט הנדל.

ש | פ | ט

השופטת ד' ברק-ארן:

אני מסכימה למסקנה שאליה הגיע חברי השופט נ' הנדל וכן לחברו השופט צ' זילברטל. על-פי מדיניות הענישה הנוגעת בכל הנוגע למקירים של יידי אבניים על כל רכב היה מקום להשית גם כאן מאסר בפועל, ורק בדייעבד, לנוכח ההיסטוריה הדיונית של התיק, דומה שהכחף גוטה לעבר הימנעות מהתערבות בכר.

ש | פ | ט | ת

אשר על כן, הוחלט לקבל את הערעור כאמור בפסק דיןו של השופט נ' הנדל.

ניתן היום, י"ג בטבת התשע"ז (11.1.2017).

ש | פ | ט | ת

ש | פ | ט

ש | פ | ט